

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL MOKSLININKŲ GRUPIŲ PROJEKTŲ PARAIŠKŲ**

2020 m. rugpjūčio 14 d. Nr. SP-14
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs 2020 m. birželio 30 d. gautą skundą dėl mokslininkų¹ grupių projektų paraiškų² tekstų sutapčių (toliau – skundas) ir pateiktą informaciją,

n u s t a t ė:

Skunde nurodoma, kad Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT), palyginusi universiteto ir instituto³ teiktas projektų paraiškas, konstatavo, kad projektų paraiškų tekstai didžiąja dalimi sutampa. Taip pat skunde nurodoma, kad vėliau teikta projekto paraiška ekspertų buvo įvertinta kaip atnaujinta, „tačiau iš esmės moksliniu turiniu atkartojanči[a]⁴ [instituto teiktą] projekto paraišką“. Taip pat LMT pateikė instituto pranešimą, kurio pagrindu buvo atliktas instituto ir universiteto projekto paraiškų sutapčių vertinimas. Instituto pranešime nurodoma, kad projekto paraiškose sutampančios informacijos dalys reikalingos „tiriant, ar buvo atliktas intelektinės nuosavybės pasisavinimas be [instituto] sutikimo“.

Pažymėtina, kad aplinkybės, susijusios su projekto vykdytojo, buvusio instituto darbuotojo, darbo santykiais, pagal kontrolieriaus kompetenciją nevertinamos.

Dėl akademinės etikos mokslinėje veikloje

LMT, projekto vadovo pateiktos informacijos pagrindu buvo nustatyta, kad iš instituto ir universiteto teiktų projektų paraiškų finansavimą gavo viena, universiteto teikta, projekto paraiška. Pažymėtina, kad instituto projekto paraiška buvo teikta 2018 m., o universiteto – 2020 m. Projekto vykdytojas⁵, kuris iki 2020 m. gegužės mėn. buvo instituto darbuotojas ir universiteto teiktą projekto paraišką rengė kaip instituto mokslininkas, nurodė, kad projektų paraiškų tekstų tam

¹ Tarnybai mokslininkų asmens duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

² Tarnybai projektų paraiškų duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

³ Tarnybai universiteto ir instituto duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

⁴ Laužtiniuose skliaustuose pateikta informacija čia ir toliau – mūsų.

⁵ Tarnybai projekto vykdytojo asmens duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

tikros dalys sutampa, nes ir instituto, ir universiteto projektų paraiškų tam tikros planuojamo tyrimo dalys pagal minėto projekto vykdytojo kompetenciją buvo rengtos to paties projekto vykdytojo. Tas pats projekto vykdytojas paaiškino, kad planuojamo tyrimo tam tikros dalys yra grindžiamos jo paties anksčiau vykdytų tyrimų tikslais, metodika, principais, kurie iš esmės ir instituto, ir universiteto teiktose projektų paraiškose yra tapatūs. Tas pats projekto vykdytojas papildė, kad jis 2017 m. inicijavo ir atliko pilotinį tyrimą, kurio apibendrintus rezultatus naudojo instituto ir universiteto teiktose projektų paraiškose. Projekto vykdytojas patvirtino, kad nuoroda į šio pilotinio tyrimo publikaciją, skirtą tyrimo metodams ir preliminariems rezultatams, buvo pateikta ir instituto, ir universiteto teiktose projektų paraiškose. Kaip paaiškino universiteto teiktoje projekto paraiškoje nurodytas projekto vadovas⁶, universiteto ir instituto teiktos projektų paraiškos daugiausia skiriasi kita planuojamo tyrimo dalimi, kuri pagal projekto vadovo ir projekto vykdytojo (universiteto mokslininko) kompetenciją buvo iš esmės patobulinta. Be to, projekto vykdytojas, buvęs instituto darbuotojas, nurodė, kad 2005–2006 m. stažavosi Vokietijoje, mokslinių tyrimų centre, kuris davė prietaisus tyrimams vykdyti ir kurio mokslininkas teikė konsultacijas. Kaip nurodė projekto vykdytojas, buvęs instituto darbuotojas, šiais prietaisais gauti rezultatai buvo publikuoti tarptautiniame žurnale.

Išanalizavus ir įvertinus instituto ir universiteto teiktų projektų paraiškų turinį, projekto vadovo ir projekto vykdytojo, buvusio instituto darbuotojo, pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus, nustatyta, kad pagal instituto ir universiteto teiktas projektų paraiškas planuoti tyrimai buvo išskirti į du etapus, kurių apimties skirtumus lėmė projektų paraiškose nurodyti pagrindinės ir susijusios mokslo srities ir mokslo krypties duomenys, o projektų paraiškų sutampančias dalis – didžiosios dalies tų pačių projektų vykdytojų dalyvavimas rengiant projektų paraiškas, iš esmės ne su nauja tematika, o tik patobulintos projekto paraiškos parengimas. Taip pat nustatyta, kad universiteto teiktoje projekto paraiškoje nurodyta tyrimo metodika, duomenys, gauti vykdant ankstesnius tyrimus, pateikiami su nuoroda į pirminius šaltinius.

Lietuvos mokslo tarybos mokslo ir sklaidos projektų konkursinio finansavimo bendrųjų taisyklių, patvirtintų Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2019 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-176 (toliau – Taisyklės), 2.5 papunktyje nustatyta, kad „mokslo projektas“ – „visumą mokslinių tyrimų, jų rezultatų sklaidos bei kitų susijusių veiklų ir organizacinių veiksmų, kuriuos per numatytą laiką projekto vykdytojų grupė (arba vienas mokslininkas) atlieka numatytiems moksliniams uždaviniams išspręsti; tarptautinių programų atveju mokslo projektu laikoma tarptautinio projekto dalis, kurią įgyvendina projekto vykdytojai iš Lietuvos“⁷. Taisyklių 2.9 papunktyje paraiška yra apibrėžiama kaip „dokumentas, kurį Tarybai ar kitai tarptautinės programos kvietimą administruojančiai institucijai teikia projekto vadovas ir kiti pagrindiniai projekto vykdytojai (kartu su vykdančiąja institucija), siekdami gauti finansavimą projektui vykdyti“. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „autorius yra kūrinį sukūręs fizinis asmuo.“ Įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad autorių teisių objektais nelaikomi teisės aktai, oficialūs administracinio, teisinio ar norminio pobūdžio dokumentai (sprendimai, nuosprendžiai, nuostatai, normos, teritorijų planavimo ir kiti oficialūs dokumentai), taip pat jų oficialūs vertimai. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 4 straipsnio 14 dalyje nustatyta, kad „mokslinė veikla – mokslinių žinių kūrimas, kūrybinė veikla, vykdoma taikant mokslinių tyrimų metodus.“

⁶ Tarnybai projekto vadovo asmens duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbiami.

⁷ Čia ir toliau pabraukta mūsų.

Vadovaujantis Įstatymo ir Taisyklių minėtomis nuostatomis ir atsižvelgiant į tai, kad Taisyklėse aiškiai atskiriamos paraiškos ir mokslo projekto sąvokos, atskleidžiančios paraiškos administracinę, paraiškos paskirties finansinę (siekdami gauti finansavimą projektui vykdyti), o mokslo projekto mokslinę (moksliniams uždaviniams išspręsti) pobūdį, darytina išvada, kad projekto paraiška yra dokumentas, o ne kūrinys, kuriam taikoma autorių teisių apsauga, autorystės ir kiti su ja susiję reikalavimai, todėl projektų paraiškų tekstų sutaptys akademinės etikos požiūriu nevertintinos. Tokiu atveju ir projekto paraiškoje nuorodos į ankstesnę tapačia ar panašia tematika projekto paraišką reikalavimas būtų nepagrįstas.

Pažymėtina, kad akademinės etikos požiūriu vertintinas projektų paraiškų teksto dalių, kurios grindžiamos publikuotais ankstesnių tyrimų duomenimis (pvz., metodika, rezultatai ir pan.), pateikimas. Nagrinėjamu atveju, kaip anksčiau buvo minėta, universiteto teiktoje projekto paraiškoje nurodyta tyrimo metodika, duomenys ir pan., gauti vykdant ankstesnius tyrimus, pateikiami su nuoroda į pirminius šaltinius.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vertinti universiteto ir instituto projektų paraiškų tekstų sutaptis akademinės etikos požiūriu ir konstatuoti nesąžiningumo mokslinėje veikloje faktą nėra pagrindo.

Dėl intelektinės nuosavybės apsaugos procedūrų

Atsižvelgiant į tai, kad institutas rašte, kuriuo kreipėsi į LMT dėl instituto ir universiteto projektų paraiškų sutapčių nustatymo, nurodė, kad projektų paraiškose sutampančios informacijos dalys reikalingos „tiriant, ar buvo atliktas intelektinės nuosavybės pasisavinimas be [instituto]⁸ sutikimo“, atvejis išnagrinėtas ir dėl galimo intelektinės nuosavybės apsaugos procedūrų pažeidimo.

Siekdama išsiaiškinti, koks reglamentavimas institute ir universitete taikomas administruojant mokslo projektus, Tarnyba kreipėsi į institutą ir universitetą, prašydama pateikti projektų valdymo tvarką institute ir universitete reglamentuojančius teisės aktus. Taip pat Tarnyba paprašė informacijos apie tai, kada tapo žinomi faktai, kad projekto vykdytojas, buvęs instituto darbuotojas, ketina dalyvauti projekte universiteto teiktos projekto paraiškos pagrindu ir apie minėtos paraiškos pateikimą LMT. Institutas informavo, kad institute „nėra patvirtintų vidinių teisės aktų, reglamentuojančių projektų valdymo tvarkas“. Taip pat institutas pažymėjo, kad „[instituto] darbuotojai, ketindami dalyvauti projekte, vadovaujasi projektams, jų vykdytojams, partneriams ir išlaidų apskaitai taikomais reikalavimais, kuriuos skelbia kvietimus teikiančios institucijos, prieš projekto paraiškos teikimą, dalyvavimą suderinę su [instituto] administracija“. Be to, institutas nurodė, kad informacija apie projekto vykdytojo, buvusio instituto darbuotojo, dalyvavimą projekte pagal universiteto teiktą projekto paraišką buvo gauta iš projekto vykdytojo, buvusio instituto darbuotojo, 2020 m. vasario 22 d. el. laišku, adresuotu skyriaus vadovui, kai skyriaus vadovas 2020 m. vasario 21 d. pakartotinai paprašė pateikti duomenis apie dalyvavimą projekte. Institutas pažymėjo, kad nei su instituto skyriaus vadovu, nei su instituto administracija dalyvavimas projekte nebuvo suderintas. Universitetas teikdamas informaciją, nurodė, kad teikdamas projekto paraišką neteikė pranešimo institutui, nes neturėjo informacijos apie instituto teiktą projekto paraišką. Universitetas papildė, kad „informacija apie teiktas paraiškas, kurios negavo finansavimo nėra skelbiama viešai nei LMT svetainėje prie konkurso informacijos, nei

Lietuvos mokslo tarybos gautų paraiškų, vykdytų ir vykdomų projektų sąvade SPEKTRAS (nepateikiamas projekto pavadinimas, projekto vadovas). [Universiteto] teiktoje paraiškoje [institutas] nebuvo numatytas kaip projekto partneris, dėl to nereikėjo pateikti Projekto partnerio sutikimo vykdyti projektą, paraiškoje buvo nurodyta, kad projekto [vykdytojas, buvęs instituto darbuotojas] dirbs projekte [universitete].“ Be to, universitetas pateikė projektų ir programų valdymo tvarką universitete reglamentuojantį teisės aktą.

Instituto Nuostatų, reglamentuojančių intelektinės veiklos valdymo tvarką, 6.3 papunktyje nustatyta, kad intelektinė veikla yra „tai, kas sukuriama intelektinės veiklos ar su ja susijusios veiklos dėka, taip pat turtinės teisės, atsirandančios iš intelektinės veiklos rezultatų“, o autorius – „fizinis asmuo, sukūręs kūrinį – intelektinės nuosavybės objektą“.

Atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodė institutas, institute nėra patvirtintų vidinių teisės aktų, reglamentuojančių projektų valdymo tvarką, o projekto vykdytojo, buvusio instituto darbuotojo, suderinimo su instituto administracija reikalavimas grindžiamas nereglamentuojama praktika, kad universiteto teikta projekto paraiška nėra autorių teisių objektas, projekto vykdytojo, buvusio instituto darbuotojo, veiksmus vertinti intelektinės nuosavybės apsaugos požiūriu nėra galimybės ir konstatuoti intelektinės nuosavybės apsaugos procedūrų pažeidimą nėra pagrindo.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 10 punktu,

n u s p r e n d ė:

pripažinti skundą nepagrįstu.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė

Loreta Tauginienė